

Llicenciatura en Ciències religioses

Religions africanes tradicionals i afroamericanes

- **Titulació:** Llicenciatura en Ciències Religioses (virtual)
- **Modalitat:** Iscreb Virtual
- **Semestre:** 2n | **ECTS:** 5
- **Àrea:** | **Període lectiu:** 2n semestre
- **Professorat:** [Llic. Joan Gimeno i Prats](#) | **Llengua:**

Justificació

En el marc del Màster en Diàleg Interreligiós ecumènic i cultural, l'estudi de les religions africanes i afroamericanes esdevé un aspecte ineludible. L'Àfrica negra és probablement un dels conjunts culturals més desconeguts encara pels nostres ulls occidentals. Envoltada de prejudicis injustificats, l'Àfrica negra i la seva diàspora afroamericana posseeixen, en realitat, una enorme riquesa històrica i cultural que ens pot ajudar a qüestionar-nos aspectes de la nostra realitat. En aquesta assignatura intentarem aproximar-nos a les diferents característiques de les religions africanes i afroamericanes destacant que dins la diversitat existent podem besllumar una certa unitat de formes i fons. Com no podia ser d'una altra manera donada la temàtica d'aquest màster, tant en el cas de les religions africanes tradicionals com en el cas de les religions afroamericanes explorarem quines són algunes de les condicions per poder encetar un profitós diàleg entre aquestes religions i el cristianisme.

Requisits i orientacions prèvies

Donat que les religions africanes tradicionals i les afroamericanes són poc conegudes al nostre país, si no és pel seu aspecte més negatiu i morbós, per aquesta assignatura no es necessiten coneixements previs ni altres requisits més enllà de la disposició a obrir-se a realitats diferents.

Competències i Objectius

Competències transversals o genèriques

1. Capacitat d'anàlisi i síntesi
2. Comunicació oral i escrita
3. Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat
4. Habilitats d'investigació

5. Coneixement de cultures i costums d'altres països

Competències específiques del Màster en Diàleg Religió, Ecumènic i cultural

1. Explicitar la pertinença per a l'actual conjuntura cultural del coneixement i del reconeixement de les principals tradicions espirituals de la humanitat.
2. Valorar l'especificitat de les aportacions de les diverses tradicions espirituals en l'àmbit d'estudi de les Ciències de la Religió: sagrat, divinitat, fe, creença, culte, moral...
3. Fonamentar i aplicar models operatius de diàleg intercultural i interreligiós respectuosos amb la singularitat de les tradicions espirituals.
4. Identificar i interpretar els diferents models epistemològics proposats per les Ciències de la -Religió i la Teologia a les diferents tradicions espirituals.
5. Analitzar la coimplicació entre Teologia de les Religions i Teologia del Diàleg Interreligiós.
6. Avaluar les societats contemporànies a partir dels models proposats per les Ciències de la Religió.

Coneixements:

1. Percebre l'important paper que juguen les religions africanes al sí de les societats africanes que les aixopluguen.
2. Entendre les bases històriques que han portat a la formació de les societats i afroamericanes.
3. Discriminar críticament la informació que li arribi sobre les religions africanes i afroamericanes.
4. Entendre globalment les realitats que componen les religions africanes i afroamericanes on de vegades s'ajunten camps semàntics que a la nostra societat són independents.

Habilitats:

1. Explicar els diferents conceptes clau de les religions africanes i afroamericanes.
2. Buscar informació de qualitat entorn les religions africanes i afroamericanes.

Valors o actituds:

1. Tenir una actitud de respecte envers les religions africanes i afroamericanes.

Continguts

Religions africanes tradicionals

1. Introducció, descripció del tema i aproximació històrica
2. Definició d'alguns conceptes
3. El credo en un ésser suprem, en un món ple d'esperits. Els avantpassats. El credo en determinades forces i poders místics
4. Fetillers i bruixots. Les màscares
5. Unitat entre religió, moral i vida
6. Futur de les Religions Tradicions Africanes. Les esglésies independents

Religions afroamericanes

1. La Tracta atlàntica i l'esclavatge a Amèrica Llatina. La societat de plantació i el comerç triangular.
2. El procés de gènesi de les religions afroamericanes a l'Amèrica colonial. Cuba, Brasil i Haití.
3. Fenomenologia de les religions afroamericanes. El vudú haitià.
4. Aspectes màgics de les religions afroamericanes.
5. Són les religions afroamericanes vertaderes religions?
6. Les religions afroamericanes i el diàleg amb el Cristianisme.

Metodologia i Avaluació

Tasques d'interacció i comunicació a l'aula:

- Tutories individuals i col•lectius (fòrums): 15%
- Trobades presencials 5%

Hores d'estudi i treball de l'alumne:

- Lectura i estudi personal 25%
- - Planificació, preparació i realització d'activitats 55%

Criteris d'avaluació:

-Avaluació continuada: es tractarà d'anar presentant periòdicament un conjunt d'exercicis sobre els apunts de l'assignatura, l'alumne ha de presentar un mínim del 33% dels exercicis per tal de poder ser avaluat. En cas de que no els presenti o bé que encara que els presenti el professor consideri que no presenten una qualitat acadèmica i formal suficient per ser aprovats, es considerarà No Escolaritzat (NE) i perdrà el dret a ser avaluat tant al juny com al setembre.

-Avaluació formativa: constarà dels exercicis referents als nuclis temàtics de les unitats didàctiques 1 a la 6. Aquests exercicis inclouran: qüestions per avaluar la comprensió dels apunts; elaboració d'activitats sobre la bibliografia que s'adjuntarà als apunts, qüestionaris a partir de documentals, la participació als debats o fòrums, etc.

-Avaluació final: constarà d'un exercici de síntesi del curs que té com a finalitat sintetitzar el desenvolupament assolit per l'alumne i la participació als debats o fòrums.

Criteris de qualificació:

-La qualificació final de l'assignatura serà el resultat de la mitja aritmètica dels exercicis que componen l'avaluació formativa i la final. La nota serà la del número enter i un decimal resultat d'aquesta mitja aritmètica. En algun cas (participació constructiva al fòrum, puntualitat en l'entrega dels exercicis, etc.), el professor podrà arrodonir la nota cap amunt fins a 0,5 punts. Aquest arrodoniment no podrà aplicar-se en la convocatòria de setembre.

-Per poder ser avaluat cal haver presentat tots els exercicis que componen l'avaluació dins els terminis establerts, sinó la qualificació serà de No Presentat (NP) o No Escolaritzat (NE) si no s'han presentat com a mínim 2 exercicis amb una nota igual o superior a 5.

-No s'acceptaran exercicis fora del termini determinat en el CALENDARI DEL CURS. Solament s'atendran aquells retards deguts a causes justificades i documentades de la mateixa naturalesa de les que s'especifica en la Normativa de l'ISCREB virtual per a justificar una absència. Aquest retard no podrà excedir dels dies mínims que fixi el professor a petició de l'alumne per tal que no afectin al ritme de la temporització.

-Per poder ser avaluat positivament caldrà que la mitja aritmètica dels exercicis sigui igual o superior a 5.

-En el cas de que la qualificació sigui NP o inferior a 5 l'alumne podrà presentar els exercicis que li manquen o els que s'han avaluat negativament en la convocatòria de setembre.

Bibliografia

Combarros, MIGUEL, *Dios en África. Valores de la tradición bantú*, Madrid:Ed. Mundo Negro, 2006.

Djobénou, F. A., *Hacia el universo negroafricano* (Estudios africanos vol. 1), México: UNAM, 2003.

Dupuis, JACQUES, *El cristianismo y las religiones. Del desencuentro al diálogo*, Santander: Sal Terrae, 2001.

Ela, J. M., *Fe y liberación en África*, Madrid:Ed. Mundo Negro, 1990.

Griaule, MARCEL, *Dios de Agua*, Barcelona: Editorial Altafulla, 1987.

Hurbon, LAËNNEC, *Los misterios del vudú*, (Col. Claves), Barcelona: Ediciones B, Mèxic, 1993.

Mbiti, JOHN, *Entre Dios y el Tiempo. Religiones tradicionales africanas*, Madrid: Ed. Mundo Negro, 1991.

Métraux, ALFRED, *Le vaudou haïtien*, París: Gallimard, 1958.

Mveng, Engelbert, *Identidad africana i cristianisme. Palabras de un creyente*, Estella (Navarra), Ed. Verbo Divino, 1999.

Sanon, ANSELME, *Enraizar el Evangelio. Iniciaciones africanas y pedagogía de la fe*, Madrid:Ed. Mundo Negro, 1994.

Filmografía

ESTEVA, Jordi, "Retorn al país de les ànimes", (<http://www.tv3.cat/videos/3501810>)

TERREL, Paul, "La pesca sagrada en Entogo".

Raynaud, Jérôme, "Jaglavak, el príncipe de los insectos".

Pancorbo, Luís, "Vudú", programa *Otros Pueblos* de RTVE, www.rtve.es/alacarta/player/320790.html